

'Samen, cultureel, eigenzinnig, onderzoekend' is het motto van OSG West-Friesland in Hoorn, waar Andrew Niemeijer sinds 2006 leraar Engels is. Tot ze vorig jaar met pensioen ging, was ook Willy van Wetter er lerares: ze verzorgde bijna veertig jaar lang lessen Nederlands op 'de OSG'. Een dubbelinterview over veranderingen én constanten in het onderwijs.

Tekst: Cees de Geus Foto: Erik Rietman

PLUS **13**

Werken

'School zo goed als z'n leraren'

Leraar worden? Het leek Andrew Niemeijer (39) verschrikkelijk. Zijn Engelse moeder en Nederlandse vader waren allebei docent dus dat beroep viel al bij voorbaat af. Na zijn studie Engels ging hij reizen en in een boekhandel werken. „En de wereld veroveren met mijn poëzie”, analyseert hij zichzelf vol zelfspot. „Na vier jaar ben ik alsnog leraar geworden, op OSG West-Friesland. Ik had net een lange reis door de Verenigde Staten achter de rug en een langdurige relatie was gestrand. Ik was 29, stond op een soort kruispunt in mijn leven en vroeg me af wat ik de komende dertig, veertig jaar zou gaan doen. Nou, lesgeven dus.” Toen Niemeijer in april 2006 werd aangenomen op OSG West-Friesland, was Willy van Wetter (66) al bijna dertig jaar lerares Nederlands op de scholengemeenschap. „Dat ik na mijn studie Nederlands les ging geven was destijds, halverwege de jaren zeventig, nog helemaal niet gebruikelijk. Hoewel ik nogal verlegen was, ben ik toch voor de klas beland, eerst in Amsterdam-West en vanaf 1978 in Hoorn.”

Nog 230 weken...

Van haar beginperiode in Hoorn kan Van Wetter zich nog een oude, verzuurde leraar herinneren die het een paar jaar voor zijn pensionering helemaal had gehad. „Hij was teleurgesteld in alles en iedereen. Als ik hem maandagochtend zo vriendelijk mogelijk groette, fluisterde hij: nog 230 weken... En een week later: nog 229 weken... Echt, hij telde de weken af naar zijn pensionering. De angst sloeg me om het hart, maar dat is mij niet overkomen. Ik heb tot de laatste dag met plezier lesgegeven. Ook, denk ik, omdat ik altijd heb geprobeerd nieuwe elementen in mijn lessen te stoppen.” Niemeijer knikt: „Ik heb van Willy nog geleerd hoe ik YouTube in mijn lessen kon integreren. Mijn grote angst, toen ik begon met lesgeven, was dat ik heel snel in een soort sleur zou belanden. Niets is minder waar. Never a dull moment. Geen les is hetzelfde, omdat geen klas hetzelfde is. Ik had dit jaar bijvoorbeeld een havo 5-klas waar vier meisjes en negentien hooglans in zaten. Het mooie van zo'n loodzware klas is dat je zelf, als leraar, les in les uit tot het uiterste moet gaan om ze bij de les te houden en met z'n allen de eindstreep te halen. Dat is gelukt: in april stonden ze er het beste voor van alle havo 5-klassen!”

Vernieuwingsdrang

Het Studiehuis, de Tweede Fase, de verplichte Rekentoets, de inmiddels weer afgeschafte 1040-uren-norm oftewel de 'ophokplicht'... In het onderwijs wordt vaak geklaagd over de voortdurende vernieuwingsdrang vanuit de politiek en

Willy van Wetter en Andrew Niemeijer: „Never a dull moment in het onderwijs. Geen les is hetzelfde, omdat geen klas hetzelfde is.”

'Houden van je vak maar ook van je leerlingen'

het ministerie van OCW, maar Niemeijer en Van Wetter halen er eensgezind hun schouders over op. Niemeijer: „Geen school is beter dan zijn leraren. Het OSG West-Friesland is een bijzonder vrijevochten school, met het lerarenkorps als dé stabilele factor. Als het van een nieuwe, ambitieuze directeur weer eens helemaal anders moest, was daar altijd weer Willy die tijdens een vergadering opstond en zei: als ik me niet vergis ben jij mijn dertiende directeur en is dit het 26e plan. Berlijk gezegd heb ik er niet al te veel fiducia in...” Van Wetter: „En dan kwamen we zelf met een plan. In al die jaren op het OSG heb ik altijd de ruimte en de vrijheid gekregen om op mijn manier les te geven en om op mijn manier mentor te zijn.” Niemeijer:

„Dat is nog steeds zo en dat maakt OSG West-Friesland bijzonder. En vrijevochten of niet, de school doet het goed: jaarlijks slaagt 96 procent van alle VWO-leerlingen, dat is iets boven het landelijke gemiddelde.” Van Wetter: „Vorig jaar, in mijn laatste jaar, slaagden zelfs alle leerlingen in mijn VWO-mentorklas. Dat was een mooi afscheidscadeau.”

Doodzonde

OSG West-Friesland telt dit schooljaar circa 1.350 leerlingen en wordt door Niemeijer omschreven als 'een school waar iedereen zichzelf kan zijn en kan ontdekken en worden wie hij of zij is'. „Dat geldt zowel voor leraren als voor leerlingen. Het maakt hier echt niet uit hoe je er uit ziet. Pesten is een grotere doodzonde dan zakken. Dat wil heel wat zeggen want, dat is absoluut een trend, de samenleving lijkt steeds meer geobsedeerd door cijfers en diploma's. Kinderen worden ook veel meer door hun ouders gepusht dan vroeger.” Van Wetter: „In de basis zijn kinderen niet veranderd, maar ze hebben tegenwoordig veel meer aan hun hoofd. Ze zitten op voetbal of hockey, ze hebben een baantje, ze gaan uit en ze zitten nog op school ook... Alles moet perfect zijn en

aangewakkerd door social media, die ze dankzij hun mobieltje altijd bij zich hebben, moet alles ook nog eens in de hoogste versnelling. Vind je het gek dat ze zondagavond niet in slaap kunnen komen en maandagochtend zitten te knik-kebollen in de klas?” Niemeijer, mentor van een VWO-klas: „Vlak ook de problemen thuis niet uit. Veertig procent van de leerlingen heeft gescheiden ouders. Dat hakt er in hoor, als je veertien, vijftien bent.”

In 2009, drie jaar nadat hij op OSG West-Friesland was begonnen, werd Niemeijer gekozen tot 'Leraar van het Jaar'. Zeven jaar later is zijn voornaamste ambitie nog steeds om 'een creatieve leraar te zijn die passie uitstraalt, inspireert, stimuleert en deuren opent voor zijn leerlingen'.

„Het belangrijkste is dat je niet alleen van je vak houdt, maar ook van je leerlingen. Ik moet bekennen dat het bij die havo 5-klas soms moeilijk was, maar het is me toch gelukt. Ik hou niet alleen van ze, maar ben ook supertrots op ze. Weet je waar ik moeite mee heb? Van die jongens in VWO 6 die niet te bereiken zijn. Ze zijn slim genoeg om voor alle vakken 5,8 te staan, maar ze zijn heel moeilijk te inspireren. Heel frustrerend.” ■